

Nye stoffer på vej fra EU

ATV møde
24. august 2026
Tine Ørbæk Nielsen

Miljøorganisationer jubler over, at flere PFAS-stoffer skal ud af EU's vand. Men undrer sig over, at medlemslandene har op til 20 år til at leve op til det.

Minister: »Den her aftale styrker beskyttelsen af hele EU's vandmiljø«

Billeder fra Middelhavet, august 2025. Også Middelhavet er forurenet med fluorstoffer, hvilket påvirker det maritime dyre- og planteliv og udgør en risiko for menneskers helbred, oplyser Det Europæiske Miljøagentur.

INTERNATIONALT
24. SEPTEMBER 2025, 18.37

LYT TIL ARTIKLEN

GEN ARTIKLEN

LEA WIND-FRIIS
Europæisk klimakorrespondent

Hvis man hører til dem, der helst ikke vil have for mange hormonforstyrrende stoffer i vandet i vores grundvand, vandløb, åer og have, er der vigtigt nyt fra Bruxelles' forhandlingslokaler.

Næsten tre år efter, at der blev stillet forslag om at opdatere EU's regler om forurening af vores vand, har det danske formandskab forhandlet en aftale på plads mellem medlemslande og parlament.

Forhandlinger af ændringsdirektiv til Vandrammedirektivet

Det danske EU-formandskab færdigforhandlede en række ændringer til:

- Vandrammedirektivet (2000/60/EF)
- Datterdirektiver til Vandrammedirektivet:
 - Direktiv om miljøkvalitetskrav i overfladevand (2008/105/EF)
 - Grundvandsdirektivet (2006/118/EF)

*Kompromis indgået mellem
Kommissionen, Rådet og Parlamentet
ved Trilog d. 23. september 2025.*

Vejen til ændringsdirektivet

- Fitnessstjek af direktivet i 2019
- Rapport med anbefalinger fra Scheer (Scientific Committee on Health, Environmental and Emerging Risks) og workshops i 2021
- Forslag til ændringsdirektiv til vandrammedirektivet, direktiv om miljøkvalitetskrav og grundvandsdirektivet fra EU-kommissionen d. 26. oktober 2022

Vejen til ændringsdirektivet

- Afsluttende trilog d. 23. september 2025
- Vedtagelse af aftalen i Rådet d. 8. oktober 2025 (Coreper II) og d. 11. februar 2026 (Coreper I)
- Vedtagelse i Europa-parlamentet d. 26. marts 2026

Implementering i medlemslandene
senest d. 21. december 2027

Vandrammedirektivet:

Direktivets overordnede formål er at fastlægge en ramme for beskyttelse af vandløb og søer, overgangsvande, kystvande og grundvand

- Beskytter vandmiljøet
- Fokus på vandforekomsters tilstand – grundvand, søer, vandløb, kystvande
- Målet er for overfladevand god økologisk tilstand og god kemisk tilstand
- Målet for grundvand er god kemisk tilstand og god kvantitativ tilstand
- Forebyggelse og reduktion af forurening af vandmiljøet

Drikkevandsdirektivet:

Fastsætter den retlige ramme for at beskytte menneskers sundhed mod de skadelige virkninger af enhver forurening af drikkevand ved at sikre, at drikkevandet er sundt og rent.

- Beskytter drikkevandet
- Fokus på kvaliteten af vand til menneskeligt forbrug
- Målet er sundt og sikkert drikkevand
- Krav til vandkvalitet, kontrol og risikostyring

Definitioner

I Vandrammedirektivet defineres grundvand som:

Alle former for vand under jordoverfladen i mættede zoner og i direkte kontakt med jordoverfladen eller undergrunden.

Grundvandsforekomst: en separat mængde grundvand i et eller flere grundvandsmagasiner.

I Drikkevandsdirektivet defineres drikkevand som:

a) alle former for vand, der enten ubehandlet eller efter behandling er beregnet til drikkebrug, madlavning, fødevarer tilberedning eller andre husholdningsformål i både offentlige og private ejendomme, uanset vandets oprindelse, og uanset om det leveres gennem distributionsnet, leveres fra tankvogn/tankskib eller tappes på flasker eller i anden emballage, herunder kildevand

b) alle former for vand, der anvendes i fødevarer virksomheder til fremstilling, behandling, konservering eller markedsføring af produkter eller stoffer bestemt til konsum

EU's vandregulering

Vandressource

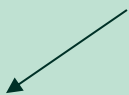

Vandbehandling

Drikkevand

Vandrammedirektivet

*Direktiv om
miljøkvalitetskrav i
overfladevand*

Grundvandsdirektivet

Drikkevandsdirektivet

+ Byspildevandsdirektivet og nitratdirektivet

Hvor findes kravværdier i EU' vanddirektiver?

Drikkevandsdirektivet

Bilag 1: MINDSTEKRAV TIL PARAMETERVÆRDIER, DER BENYTTES TIL AT VURDERE KVALITETEN AF DRIKKEVAND

Grundvandsdirektivet

Bilag 1: KVALITETSKRAV FOR GRUNDVAND (EU fastsatte)

Bilag 2: TÆRSKELVÆRDIER FOR GRUNDVANDSFORURENENDE STOFFER OG FORURENINGSINDIKATORER (fastsættes nationalt)

Direktiv om miljøkvalitetskrav i overfladevand

Bilag 1: MILJØKVALITETSKRAV VEDRØRENDE PRIORITEREDE STOFFER I OVERFLADEVAND

Implementering af Vandrammedirektivet i dansk lovgivning

- **Lov om vandplanlægning** - LBK nr 126 af 26/01/2017
- Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster - BEK nr 1670 af 08/12/2025 (**Miljømålsbekendtgørelsen**)
- Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter - BEK nr 1669 af 08/12/2025 (**Indsatsbekendtgørelsen**)
- Bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområde - BEK nr 792 af 13/06/2023 (**Overvågningsbekendtgørelsen**)
- **Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål** for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr 1668 af 08/12/2025
- **Bekendtgørelse om basisanalyser** - BEK nr 795 af 13/06/2023
- **Bekendtgørelse om vandområdedistrikter og hovedvandoplande** - BEK nr 1667 af 08/12/2025
- **Bekendtgørelse om skaldyrvande** - BEK nr 794 af 13/06/2023

Implementering af Vandrammedirektivet i dansk lovgivning

- **Lov om vandplanlægning** - LBK nr 126 af 26/01/2017
- Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster - BEK nr 1670 af 08/12/2025 (**Miljømålsbekendtgørelsen**)
- Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter - BEK nr 1669 af 08/12/2025 (**Indsatsbekendtgørelsen**)
- Bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområde - BEK nr 792 af 13/06/2023 (**Overvågningsbekendtgørelsen**)
- **Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål** for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr 1668 af 08/12/2025
- **Bekendtgørelse om basisanalyser** - BEK nr 795 af 13/06/2023
- **Bekendtgørelse om vandområdedistrikter og hovedvandoplande** - BEK nr 1667 af 08/12/2025
- **Bekendtgørelse om skaldyrvande** - BEK nr 794 af 13/06/2023

Hvilke stoffer er tilføjet med ændringsdirektivet?

Direktiv om miljøkvalitetskrav i overfladevand:

- Pesticider (12 nye)
- Lægemidler (9 nye)
- Bisphenol A
- Sølv
- Sum af pesticider (aktivstoffer på bilag 1)
- Vægtet sum af 25 PFAS inkl. trifluoreddikesyre (TFA)

Grundvandsdirektivet:

- Ikke relevante pesticidmetabolitter
- 3 lægemidler
- PFAS4
- PFAS20
- TCE og PCE

Nuværende: Grundvandsdirektivets bilag 1

Grundvandskvalitetskrav

Forurenende stof	Kvalitetskrav
Nitrater	50 mg/l
Aktive stoffer i pesticider, herunder deres relevante omdannelses-, nedbrydnings- og reaktionsprodukter ⁽¹⁾	0,1 µg/l 0,5 µg/l (i alt) ⁽²⁾

⁽¹⁾ Ved »pesticider« forstår plantebeskyttelsesmidler og biocidholdige produkter som defineret i henholdsvis artikel 2 i direktiv 91/414/EØF og artikel 2 i direktiv 98/8/EF.

⁽²⁾ »I alt«: summen af alle individuelle pesticider, som påvises og kvantificeres under overvågningsproceduren, herunder relevante omdannelses-, nedbrydnings- og reaktionsprodukter.

*Jf. bilag 3 i BEK nr. 1668 af 08/12/2025
Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for
vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og
grundvand*

Ændringer til: Grundvandsdirektivets bilag 1

Grundvandskvalitetskrav

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Nr.	Stoffets navn	Kategori af stoffer	CAS-nummer ⁽¹⁾	EU-nummer ⁽²⁾	Kvalitetskrav ⁽³⁾ [µg/l, medmindre andet er angivet]
1	Nitrater	Næringsstoffer	Ikke relevant	Ikke relevant	50 mg/l
2	Aktivstoffer i pesticider, herunder deres relevante omdannelses-, nedbrydnings- og reaktionsprodukter ⁽⁴⁾	Pesticider	Ikke relevant	Ikke relevant	0,1 (individuel)
					0,5 (i alt) ⁽⁵⁾
3	PFAS				
3.1	Sum af PFAS	Industrioffer	Jf. tabelnote 6	Jf. tabelnote 6	Parameterværdien som defineret i del B i bilag I til direktiv (EU) 2020/2184 ⁽⁶⁾
3.2	Sum af fire PFAS ⁽⁷⁾	Industrioffer	Jf. tabelnote 7	Jf. tabelnote 7	0,0044 ⁽⁷⁾
4	Carbamazepin	Lægemidler	298-46-4	Ikke relevant	2,5 ⁽¹²⁾
5	Sulfamethoxazol	Lægemidler	723-46-6	Ikke relevant	0,1 ⁽¹²⁾
6	Primidon	Lægemidler	125-33-7		2,5 ⁽¹²⁾
7	Ikke relevante metabolitter af pesticider ⁽⁴⁾	Pesticider	Ikke relevant	Ikke relevant	1 eller op til 5 ⁽⁸⁾ (individuel)
					5 ⁽⁹⁾ eller 12,5 ⁽¹⁰⁾ (i alt) ⁽¹¹⁾
8	Trichlorethylen og tetrachlorethylen (sum af de to)	Industrioffer	79-01-6 og 127-18-4	201-167-4 og 204-825-9	10 (i alt) ⁽¹³⁾

Nuværende: Grundvandsdirektivets bilag 2

Del B - Fastsættelse af nationale tærskelværdier

Jf. bilag 4 i BEK nr 792 af 13/06/2023
Bekendtgørelse om overvågning af
overfladevandets, grundvandets og
beskyttede områders tilstand og om
naturovervågning af internationale
naturbeskyttelsesområder

Stof/forureningsindikator	Tærskelværdi
Aluminium	100 µg/L
Arsen	5 µg/L
Bly	1 µg/L
BTEXN (olie- og benzinstoffer)	1 µg/L*
Cadmium	0,5 µg/L
Krom (total)	25 µg/L
Cyanid (syreflygtigt)	50 µg/L
Cyanid (total)	50 µg/L
Diethylether	10 µg/L
Iso-propanol	10 µg/L
Klorerede opløsningsmidler	1 µg/L**
Sum af klorerede opløsningsmidler og ned- brydningsprodukter	3,0 µg/L**
Klorid	250 mg/L
Kobber	100 µg/L
Kviksølv	0,1 µg/L
Methyl-isobutylketon	10 µg/L
Phenoler	0,5 µg/L***
MTBE	5,0 µg/L
Nikkel	10 µg/L
Sum af PFAS	0,1 µg/L****
Vinylklorid	0,2 µg/L
Zink	100 µg/L

* Tærskelværdien gælder for individuelle stoffer inden for pågældende gruppe af forurenende stoffer: Benzen, toluen, ethylbenzen, xylen og naphthalen.

** Tærskelværdien gælder for individuelle stoffer inden for pågældende gruppe af forurenende stoffer: Tetrachlorethylen, trichloethylen, cis-1,2-dichlorethylen, trans-1,2-dichloreth, 1,1-dichlorethylen, 1,1,1-trichlorethan, 1,1-dichlorethan, 1,2-dichlorethan, tetrachlormethan, chloroform, dichlormethan, chlorethan.

*** Tærskelværdien gælder for individuelle stoffer inden for pågældende gruppe af forurenende stoffer: phenol, 2-methylphenol, 3-methylphenol, 4-methylphenol, 2,3-dimethylphenol, 2,4-dimethylphenol, 2,5-dimethylphenol, 2,6-dimethylphenol, 3,4-dimethylphenol, 3,5-dimethylphenol.

**** Tærskelværdien gælder for summen af følgende stoffer: PFBS (perfluorbutansulfonsyre), PFHpA (perfluorheptansyre), PFHxS (perfluorhexansulfonsyre), PFNA (perfluornonansyre), PFOSA (perfluoroktansulfonamid), PFOS (perfluoroktansulfonsyre), PFOA (perfluor-oktansyre), PFBA (perfluorbutansyre), PFDA (perfluordekansyre) og 6:2 FTS (6:2 fluor-telomersulfonsyre), PFHxA (perfluorhexansyre) og PFPeA (perfluorpentansyre).

Ændringer til: Grundvandsdirektivets bilag 2

Introduktion af ny del D:

”Register over harmoniserede tærskelværdier for menneskeskabte syntetiske stoffer i grundvand af national, regional eller lokal betydning”

Nr.	Stoffets navn	Kategori af stoffer	CAS-nummer ⁽¹⁾	EU-nummer ⁽²⁾	Tærskelværdi [µg/l, medmindre andet er angivet]
	Individuelle farmakologisk virksomme stoffer ⁽³⁾	Lægemidler			2,5 ⁽⁴⁾

Jf. betragtning 36 til ændringsdirektivet:

Der bør medtages en harmoniseret tærskelværdi for individuelle lægemidler med henblik på medlemsstaternes anvendelse heraf på ethvert farmakologisk virksomt stof, der anses for at udgøre en risiko på nationalt plan, medmindre der er fastsat et strengere krav eller en strengere tærskelværdi specifikt for det pågældende stof på EU-plan eller nationalt plan.

Ændringer til: Grundvandsdirektivets bilag

Introduktion af nyt bilag 5:

”Stoffer, der skal tages op til revision med henblik på eventuel medtagelse i bilag 1 med et EU-dækkende kvalitetskrav til grundvand”

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Nr.	Stoffets navn	Kategori af stoffer	CAS-nummer ⁽¹⁾	EU-nummer ⁽²⁾	Tærskelværdi [µg/l, medmindre andet er angivet]
	Sum(mer) af udvalgte lægemidler efter virkemåde	Lægemidler			
	Sum af bisphenoler	Industristoffer			

⁽¹⁾ CAS: Chemical Abstracts Service.
⁽²⁾ EU-nummer: Den europæiske fortegnelse over markedsførte kemiske stoffer (EINECS) eller den europæiske liste over anmeldte kemiske stoffer (ELINCS).«

Jf. betragtning 15 til ændringsdirektivet:

For grundvand bør Kommissionen overveje at imødegå den kumulative risiko ved lægemidler ved at fastsætte kvalitetskrav vedrørende summen eller summerne af udvalgte lægemidler, eventuelt baseret på virkemåde, i forbindelse med den næste revision. Derfor bør »sum(mer) af udvalgte lægemidler efter virkemåde« føjes til bilag V til direktiv 2006/118/EF.

Jf. betragtning 16 til ændringsdirektivet:

Kommissionen bør også overveje at fastsætte kvalitetskrav vedrørende »bisphenoler i alt« og »sum af bisphenoler« i direktiv 2006/118/EF.

Ændringer til: Grundvandsdirektivet

Introduktion af obligatorisk observationsliste for grundvand (artikel 6a) :

- Kommissionen skal udarbejde en overvågningsliste over stoffer, for hvilke medlemsstaterne skal indsamle EU-dækkende overvågningsdata for at støtte fremtidige revisioner af bilag I og II.
- Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) skal udarbejde videnskabelige rapporter for at bistå Kommissionen med at udvælge stofferne til observationslisten
- Observationslisten skal indeholde højst fem stoffer eller grupper af stoffer
- De stoffer, der opføres på observationslisten, udvælges blandt de stoffer, for hvilke de foreliggende oplysninger tyder på, at de kan udgøre en væsentlig risiko for eller via vandmiljøet på EU-plan, og for hvilke overvågningsdata er utilstrækkelige. Denne observationsliste skal omfatte stoffer, der giver anledning til stigende bekymring.
- Hver medlemsstat udvælger mindst to overvågningsstationer plus et antal stationer, der svarer til dens samlede areal af grundvandsforekomster i km² divideret med 45.000, afrundet til nærmeste hele tal.

Ændringer til: Grundvandsdirektivet

Introduktion af obligatorisk observationsliste for grundvand (artikel 6a) :

Tidsfrister:

- Observationslisten skal inkludere mikroplast og indikatorer for antimikrobiel resistens (AMR), så snart pålidelige prøvetagnings- og analysemetoder er identificeret — udpeges af Kommissionen på grundlag af videnskabelige rapporter fra ECHA senest 1. december 2027.
- Senest den 1. februar 2028 og derefter hvert tredje år udarbejder ECHA en rapport, der sammenfatter resultaterne af de videnskabelige rapporter, som udarbejdes ud fra indrapportering af monitoringsdata fra medlemslandene, og gør denne rapport offentligt tilgængelig.
- Senest den 1. juni 2028 opstiller Kommissionen den første observationsliste og ajourfører den hvert tredje år derefter.

Øvrige væsentlige ændringer ift. grundvand:

- Kommissionen skal inden 11. november 2027 offentliggøre en rapport om muligheder for etablering, finansiering og drift af en fælles EU-overvågningsfacilitet, der på frivilligt grundlag kan bistå medlemsstaterne med analyser.
- Kommissionen opstiller en liste over pesticidmetabolitter, som kan findes i grundvand, og for hvilke der er foretaget en vurdering af deres relevans i Unionen, med angivelse af, om de er relevante eller ej, senest den 11. maj 2028. Efterfølgende opdatering senest hvert 6. år.
- For grundvand bør Kommissionen ved næste revision overveje at fastsætte et kvalitetskrav vedrørende TFA, enten særskilt eller som en del af en sum, i bilag I til direktiv 2006/118/EF. Der bør også tages hensyn til fremtidige ændringer af direktiv (EU) 2020/2184.
- Medlemsstaterne opfordres desuden til at overvåge den samlede PFAS-mængde ("PFAS Total") ved brug af vejledningen efter artikel 13(7) i drikkevandsdirektivet.

Nye tidsfrister og etapeplan

Ændringsdirektivet fastlægger differentierede tidsfrister for opnåelse af god kemisk status:

- **22. december 2027:** Ikrafttrædelse af reviderede miljøkvalitetskrav (EQS) for eksisterende stoffer og EQS for nye stoffer, samt for de nye grundvandskvalitetskrav. Fastlæggelse af supplerende overvågningsprogram.
- **22. december 2030:** Foreløbigt indsatsprogram for de nye stoffer.
- **22. december 2033:** God overfladevandskemisk tilstand for stoffer med reviderede miljøkvalitetskrav; endeligt indsatsprogram indgår i vandområdeplaner for 2033
- **22. december 2039:** God status for nyidentificerede stoffer i overfladevand samt for nye grundvandsstoffer

Links til direktiver og bekendtgørelser ift. Vandrammedirektivet

- Bekendtgørelse af lov om vandplanlægning - LBK nr 126 af 26/01/2017 <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/126>
- Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster - BEK nr 1670 af 08/12/2025 (**Miljømålsbekendtgørelsen**) <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/819>
- Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter BEK nr 1669 af 08/12/2025 (**Indsatsbekendtgørelsen**) <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/797>
- Bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområde BEK nr 792 af 13/06/2023 (**Overvågningsbekendtgørelsen**) <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/792>
- **Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål** for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand BEK nr 1668 af 08/12/2025 <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/796>
- **Bekendtgørelse om basisanalyser** BEK nr 795 af 13/06/2023 <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/795>
- **Bekendtgørelse om vandområdedistrikter og hovedvandoplande** BEK nr 1667 af 08/12/2025 <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/793>
- **Bekendtgørelse om skaldyrvande** BEK nr 794 af 13/06/2023 <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/794>
- **Vandrammedirektivet** (2000/60/EF) [Direktiv - 2000/60 - EN - EUR-Lex](#)
- **Direktiv om miljøkvalitetskrav i overfladevand** (2008/105/EF) [Direktiv - 2008/105 - EN - EUR-Lex](#)
- **Grundvandsdirektivet** (2006/118/EF) [Direktiv - 2006/118 - EN - EUR-Lex](#)
- **Ændringsdirektivet** (2026/805) [Directive - EU - 2026/805 - EN - EUR-Lex](#)

Mange tak for opmærksomheden

